

Ny bedömningsmodell och nya bedömningsmatriser i kurs 3

Från och med provet som ges i november 2023 införs en ny modell för provbetyg i de nationella proven i svenska 3 och svenska som andraspråk 3. Den nya modellen har tagits fram som en följd av Skolverkets systemramverk för nationella prov och digitaliseringen av de nationella proven. Denna text syftar till att på ett sammanhängande sätt presentera och förklara den nya provbetygsmodellen och de förändringar den medför. I den information om den nya modellen som ges i provets tryckta läromaterial finns även hänvisningar till denna webbttext.

Provbetygsmodellen

Den nya provbetygsmodellen innebär att delprovsresultat inte längre uttrycks med betyg utan med poäng. För att ta fram ett provbetyg räknas delprovsresultaten ihop och summan jämförs med en provbetygsnyckel där gränserna för de olika betygen framgår. Betyg ges alltså endast på det nationella provet som helhet. Anledningen till detta är att provbetyget ger en mer tillförlitlig information än ett delprovsresultat eftersom det bygger på en sammanvägning av flera prestationer.

I kurs 3 motsvarar delprov A två tredjedelar och delprov B en tredjedel av provbetyget. Provbetygsnyckeln ser ut som nedan.

Provbetygsnyckel						
Summa delprovsresultat	0-12	13-20	21-27	28-33	34-37	38-40
Elevens provbetyg (ringa in erhållet provbetyg)	F	E	D	C	B	A

De nya bedömningsmatriserna för delprov A och B

Några förändringar som är gemensamma för delprov A och B gäller bedömningsmatriserna. De viktigaste förändringarna sammanfattas här:

- **All tillgänglig information om elevens prestation tas med i sammanvägningen till ett provbetyg**
Vid tidigare helhetsbedömning fanns regeln att alla aspekter måste bedömas som minst ett E, C eller A för att dessa betyg skulle kunna sättas. Ett F i en enda aspekt ledde till F som helhet, även om andra aspekter bedömdes som E eller högre. På liknande sätt ledde ett E i en aspekt till att helhetsbedömningen inte kunde bli högre än D, även om flera aspekter bedömts som nivå C eller högre. I den nya bedömningsmodellen finns inte motsvarande regler. Varje aspektbedömning tas tillvara i sammanvägningen till ett provbetyg.
- **Ingen helhetsbedömning görs i delprov A och B**
I delprov A och B sker bedömningen som förut utifrån aspekter av elevens prestation. Helhetsbedömningen utgår och ersätts av den poäng som aspektbedömningen leder till. Vilken poäng en elev får framgår av delprovsnycklar till respektive prov. Nedan presenteras matriser och delprovsnycklar för respektive delprov.
- **Färre bedömningsbeslut för läraren**
Jämfört med de tidigare bedömningsmatriserna leder de nya matriserna till färre bedömningsbeslut för läraren, eftersom inte helhetsbedömningen utförs kvalitativt.

Information om de två delproven

Här presenteras viktiga förändringar för respektive delprov.

Delprov A: skriftlig framställning

Bedömningsmatrisen omfattar liksom tidigare tre aspekter: Innehåll, Disposition samt Språk och stil. Helhetsbedömningen har i tidigare bedömningsmodell fyllt funktionen att stärka bedömningens funktionella perspektiv genom att sammanfatta i vilken mån elevens text är anpassad till kommunikationssituationen. I bedömningen av delprov A lyfts det funktionella perspektivet för de tre olika aspekterna fram genom att bedömningen inriktas på kommunikationssituationen, och elevlösningen kan bedömas vara *till viss del anpassad*, *anpassad* eller *väl anpassad*.

Här presenteras bedömningsmatrisen för delprov A, svenska 3:

Kopieringsunderlag 1: Bedömningsmatris och resultat delprov A – svenska 3

Markera i kryssrutorna vilken nivå eleven har uppnått i varje aspekt.

Aspekter	F	E	C	A
Innehåll	<p>Textens innehåll är till viss del anpassat till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Texten innehåller en frågeställning som motsvarar den som ges i uppgiften. Texten innehåller en rimlig beskrivning. Beskrivningen bygger på flera relevanta källor från texthäftet. Texten innehåller slutsatser/ en jämförelse som delvis bygger på textreferaten. Eleven visar ett objektivt förhållningssätt. Eleven tillämpar regler för citat- och referatteknik. 	<p>Textens innehåll är anpassat till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Beskrivningen har tydligt fokus på frågeställningen. Slutsatserna/jämförelsen presenteras i ett utvecklat resonemang som i huvudsak bygger på textreferaten. Texten utmärks i huvudsak av objektiv saklighet. Citat- och referattekniken fungerar i huvudsak väl. 	<p>Textens innehåll är väl anpassat till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Beskrivningen är skickligt utförd. Resonemanget är väl utvecklat och nyanserat samt bygger tydligt i huvudsak på textreferaten. Texten utmärks av objektiv saklighet. Citat- och referattekniken är väl fungerande. 	
Disposition	<p>Texten är urskiljbart disponerad med viss anpassning till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stoffet är på ett rimligt sätt organiserat i inledning, huvudtext och avslutning. Texten är på ett rimligt sätt indelad i stycken. Textbindningen är fungerande. 	<p>Texten är väldisponerad med anpassning till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Texten har en lämplig organisation av stoffet utifrån uppgiftens syfte. Styckeindelningen och styckemarkeringen fyller sina respektive funktioner. Textbindningen är väl fungerande. Inledningen och avslutningen fyller sina respektive funktioner. 		
Språk och stil	<p>Textens språk och stil är till viss del anpassade till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Språket följer i huvudsak skriftspråkets normer för språkriktighet. Språket är varierat och innehåller goda formuleringar. Stilen är till viss del anpassad till det vetenskapliga skrivandet. 	<p>Textens språk och stil är anpassade till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Språket är klart och bär upp elevens resonemang. Stilen är anpassad till det vetenskapliga skrivandet. 	<p>Textens språk och stil är väl anpassade till situationen och det vetenskapliga skrivandet. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> Språket är välformulerat med precision i ordval och uttrycksformer. Stilen är väl anpassad till det vetenskapliga skrivandet. 	

Delprovsnnyckeln för delprov A ser ut så här:

Delprov A	
Aspektkombination	Delprovresultat
AAC	24
AAE, ACC	21
ACE, CCC	18
AAF, AEE, CCE	15
ACF, CEE	12
AEF, CCF, EEE	9
CEF	6
AFF, EEF	3
CFF, EFF, FFF	0

Delprov B: muntlig framställning – ny design av bedömningsmatrisen

För det muntliga delprovet i svenska 3 och svenska som andraspråk 3 innebär den förändrade bedömningsmodellen att bedömningsmatrisen får en ny design. Som i delprov A görs det inte längre någon helhetsbedömning i delprov B: muntlig framställning. Det funktionella perspektiv som tidigare särskilt lyftes fram i helhetsbedömningen är som förr integrerat i aspekterna, genom text om i vilken utsträckning anförandet kan fylla syftet att med retoriska verkkningsmedel övertyga åhörarna.

Förändringen innebär vidare att avgränsningen av bedömningsaspekterna ändras, så att prestationer som berör innehåll och disposition bedöms som en helhet i aspekten Argumentation, medan prestationer som berör språk och framförande bedöms som en annan helhet i aspekten Genomförande. Ett syfte med förändringen är att bedömaren ska se till de större helheterna i elevens prestation, för att närma sig en bedömning där framförandet, det som sker här och nu, är det centrala. Dispositionens kvalitet ska bedömas utifrån hur väl den lyfter fram innehållet. På motsvarande sätt ska språkets kvalitet bedömas utifrån hur väl språket fungerar vid genomförandet.

Här presenteras bedömningsmatrisen för delprov B, svenska som andraspråk 3.

Kopieringsunderlag 4: Bedömningsmatris och resultat delprov B – svenska som andraspråk 3

Markera i kryssrutorna vilken nivå eleven har uppnått i varje aspekt.

Aspekter	F	E	C	A
Argumentation Argumentationens anpassning till syftet att med retoriska verkkningsmedel övertyga åhörarna i en fråga inom temat.	Argumentationen kan till viss del fylla syftet. Detta innebär följande: – Anförandet innehåller en tes inom temat samt argument till stöd för tesen. – Anförandet är disponerat så att inledning och avslutning samt tes och argument framgår. – Anförandet är anpassat till det givna tidsomfånget, dvs. ca 3 till ca 7 min.	Argumentationen kan fylla syftet. Detta innebär följande: – Anförandet är anpassat till åhörarna. Det innehåller varierade argument som genomgående är till stöd för tesen. – Anförandet är disponerat så att de olika argumenten framgår tydligt och framförs i en lämplig ordning; inledning och avslutning fyller sina funktioner.	Argumentationen kan väl fylla syftet. Detta innebär följande: – Anförandet görs angeläget för åhörarna. Det är nyanserat och innehåller belysande exempel samt väl valda argument till effektivt stöd för tesen. – Något centralt motargument bemöts på ett relevant sätt. – Inledning och avslutning fyller väl sina funktioner.	☐
Genomförande Genomförandets anpassning till syftet att med retoriska verkkningsmedel övertyga åhörarna i en fråga inom temat.	Genomförandet kan till viss del fylla syftet. Detta innebär följande: – Anförandet är formulerat så att innehållet går fram, och ordförrådet och den grammatiska behärskningen begränsar endast i undantagsfall kommunikationen. Elevens talade språk är relativt ledigt men ändå tillräckligt formellt för ett anförande. Uttal och prosodi begränsar endast i undantagsfall kommunikationen. Eleven har viss åhörarkontakt.	Genomförandet kan fylla syftet. Detta innebär följande: – Ordförrådet och den grammatiska behärskningen begränsar inte kommunikationen. Stilfigurer används på ett relevant sätt. Elevens talade språk är ledigt men ändå tillräckligt formellt för ett anförande. Röst och tempo samspelar med innehållet. Eleven har viss åhörarkontakt och använder passande kroppsspråk.	Genomförandet kan väl fylla syftet. Detta innebär följande: – Ordförrådet och den grammatiska behärskningen begränsar inte kommunikationen. Stilfigurer används på ett relevant sätt. Elevens uttal och prosodi begränsar inte kommunikationen. Röst och tempo används på ett effektivt sätt som förstärker och samspelar väl med innehållet. Eleven har god åhörarkontakt.	☐

Delprovsnycckeln för delprov B ser ut så här:

Delprov B	
Aspektkombination	Delprovresultat
AA	16
AC	14
AE, CC	12
CE	10
AF, EE	8
CF	6
EF	4
FF	0